

DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
TEISĖS TYRIMŲ METODOLOGIJA	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: doc. dr. Juozas Galginaitis Kitas (-i):	Vilniaus universitetas, Teisės fakultetas, Viešosios teisės katedra Saulėtekio al. 9, I rūmai, LT-10222, Vilnius, 405 kab., tel. (8 5) 2366175, el. paštas: vtkatedra@tf.vu.lt

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Antroji	Privalomasis

Igyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinė	9 (rudens) semestras	lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: išlaikyti vientisųjų teisės studijų programos pirmųjų trejų metų privalomųjų studijų dalykų egzaminai.	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
10	268	48	220

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos

Dalyko studijomis siekiama:

- gebėti interpretuoti teisės mokslinio pažinimo, teisės normų su(si)kūrimo, aiškinimo ir taikymo metodologinių prielaidų įvairovę;
- gebėti identifikuoti teisėtyros, teisėkūros, teisės aiškinimo ir taikymo problemas bei parinkti metodologiniu požiūriu tinkamiausius jų sprendimo kelius ir būdus;
- ugdyti analitinio ir kritinio teisinio mąstymo bei dalyvavimo teisiniame diskurse teisės mokslinio pažinimo, teisės normų su(si)kūrimo, aiškinimo ir taikymo klausimais gebėjimus;
- ugdyti tarpasmeninius ir komunikacinius gebėjimus;
- formuoti globaliame kontekste dirbančiam teisininkui būtinas vertybines nuostatas.

Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Dalyko studijas užbaigęs studentas turėtų:		
- gebėti atskirti, įvardinti, klasifikuoti teisės mokslinio pažinimo, teisės normų su(si)kūrimo, aiškinimo ir taikymo metodologines prielaidas bei interpretuoti jų įvairovę;	Probleminis dėstymas, įtraukianti paskaita, grupės diskusija (disputas), užsiėmimo medžiagos analizė ir konspekto rengimas.	Parengto užsiėmimo medžiagos konspekto bei dalyvavimo grupės diskusijoje (dispute), <i>inter alia</i> aktyvumo ir konstruktyvumo požiūriu, vertinimas, egzaminas raštu.
- gebėti identifikuoti teisėtyros, teisėkūros, teisės aiškinimo ir taikymo problemas ir parinkti metodologiniu požiūriu tinkamiausius jų sprendimo kelius ir būdus;	Probleminis dėstymas, įtraukianti paskaita, grupės diskusija (disputas), užsiėmimo medžiagos analizė ir konspekto rengimas.	Parengto užsiėmimo medžiagos konspekto bei dalyvavimo grupės diskusijoje (dispute), <i>inter alia</i> aktyvumo ir konstruktyvumo požiūriu bei mokslo tiriamojo darbo ir jo pristatymo vertinimas, egzaminas raštu.
- gebėti susirasti ir kritiškai analizuoti teorinę literatūrą bei praktinius teisėtyros ir teisės aiškinimo klausimus, argumentuotai bei konspektyviai žodžiu ir raštu išdėstyti analizės išvadas;	Savarankiškas individualus ir grupinis darbas, pranešimo ir pateikties rengimas ir pristatymas, grupės diskusija (disputas).	Parengto užsiėmimo medžiagos konspekto, dalyvavimo grupės diskusijoje (dispute), <i>inter alia</i> aktyvumo ir konstruktyvumo bei gebėjimų valdyti grupę požiūriu bei mokslo tiriamojo darbo ir jo pristatymo vertinimas.
- gebėti dalyvauti bei moderuoti teisinį diskursą visais aktualiaisiais teisėtyros metodologijos klausimais;	Savarankiškas individualus ir grupinis darbas, pateikčių rengimas ir pristatymas, grupės diskusija (disputas), jos moderavimas.	Dalyvavimo grupės diskusijoje (dispute), <i>inter alia</i> aktyvumo ir konstruktyvumo, gebėjimų valdyti grupę požiūriu bei mokslo tiriamojo darbo ir jo pristatymo vertinimas.

<p>- gebėti iš vertybinių pozicijų analizuoti ir vertinti bei pagrįsti konkrečius ir realius teisėtyros, teisėkūros ir teismų praktikos pavyzdžius, <i>inter alia</i> Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo, Aukščiausiojo Teismo ir kitų teismų praktiką.</p>	<p>Probleminis dėstymas, įtraukianti paskaita, grupės diskusija (disputas), savarankiškas darbas (užsiėmimo medžiagos analizė ir konspektas, pateikčių rengimas ir pristatymas), grupės diskusija (disputas), jos moderavimas.</p>	<p>Savarankiškai atlikto darbo (užsiėmimo konspekto, mokslo tiriamojo darbo, pateikčių, jų pristatymo), dalyvavimo grupės diskusijoje (dispute), taip pat gebėjimų moderuoti diskusiją (disputą) vertinimas.</p>
--	--	--

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Įvadinis užsiėmimas: studijų dalyko tikslai ir uždaviniai, studijų siekiniai, metodai ir vertinimas.	2						2		-
2. Teisė ir jos metodologija.	1		1				2	8	Studijuodamas 2 – 14 temas, studentas turi savarankiškai pasirengti užsiėmimui, t.y. išstudijuoti dėstytojo nurodytus teorinės literatūros šaltinių puslapius, išanalizuoti pateiktus praktinius pavyzdžius bei parengti trumpą visos pateiktos medžiagos konspektą.
3. Teisės tyrimo, kūrimo, taikymo ir aiškinimo metodai.	2		2				4	16	Žr. 2 temos užduotis.
4. Teisėtyros metodologija ir jos moksliskumo principai.	2		2				4	16	Žr. 2 temos užduotis.
5. Doktrininiai teisės tyrimai.	2		2				4	16	Žr. 2 temos užduotis.
6. Lingvistiniai teisės tyrimai.	1		1				2	8	Žr. 2 temos užduotis.
7. Istoriniai teisės tyrimai.	1		1				2	8	Žr. 2 temos užduotis.
8. Sociologinės jurisprudencijos metodologija.	1		1				2	8	Žr. 2 temos užduotis.
9. Ekonominiai ir politiniai teisės tyrimai.	1		1				2	8	Žr. 2 temos užduotis.
10. Kritinės teisės studijos ir postmodernizmo poveikis teisėtyros metodologijai.	1		1				2	8	Žr. 2 temos užduotis.
11. Aksiologiniai teisės tyrimai.	2		2				4	16	Žr. 2 temos užduotis.
12. Lyginamoji teisėtyra ir jos metodologija.	2		3				5	20	Žr. 2 temos užduotis.
13. Teisės tyrimai gamtos mokslų teikiamais metodais.	1		1				2	8	Žr. 2 temos užduotis.
14. Teisės tyrimų metodologinė sintezė.	1		2				3	12	Žr. 2 temos užduotis.
15. Savarankiškų mokslo-tiriamųjų darbų (pasirinkta magistrinio darbo tematika) rengimas, recenzavimas ir gynimas.				8			8	51	Rašto darbo ir jo pristatymo parengimas, taip pat kito studento parengto rašto darbo komentavimas ir recenzavimas.
16. Egzaminas								17	Nurodytos teorinės literatūros studijos, praktinės medžiagos bei dėstytojo pateiktųjų analizė.
Iš viso	20		20	8			48	220	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Dalyvavimas auditoriniuose užsiėmimuose	15	Semestro užsiėmimų plane nurodytu metu.	<p>Aktyvumo ir konstruktyvumo užsiėmimuose kaupiamasis vertinimas. Maksimalus įvertinimas – 1,5 balo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1,5 balo (konstruktyviai dalyvauta visuose užsiėmimuose); - 1,2 balo (konstruktyviai dalyvauta ne mažiau kaip 4/5 užsiėmimų); - 0,9 balo (konstruktyviai dalyvauta daugiau kaip 3/4, bet ne mažiau kaip 4/5 užsiėmimų); - 0,6 balo (konstruktyviai dalyvauta daugiau kaip 2/3, bet ne mažiau kaip 3/4 užsiėmimų); - 0,3 balo (konstruktyviai dalyvauta daugiau kaip 1/2, bet ne mažiau kaip 2/3 užsiėmimų); - 0 bala (konstruktyviai ir argumentuotai dalyvauta bei atsiskaityta mažiau kaip už pusę seminarų). <p>Studento sukaupto balo konkretų dydį lemia dalyvavimo diskusijose konstruktyvus aktyvumas, formuluojamų teiginių grindimas studijų dalyko apraše nurodyta literatūra bei kita užsiėmimų medžiaga.</p>
Užsiėmimo konspektas	15	Ne vėliau kaip likus vienai darbo dienai iki būsimo užsiėmimo pradžios	<p>Studentas turi parengti būsimo užsiėmimo medžiagos 2-3 lapų apimties konspektą ypatingą dėmesį skirdamas užsiėmimo užduotyje nurodytiems klausimams. Maksimalus įvertinimas – 1,5 balo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1,5 balo (parengti visų užsiėmimų konspektai); - 1,2 balo (parengti ne mažiau kaip 4/5 užsiėmimų konspektai); - 0,9 balo (parengti daugiau kaip 3/4, bet ne mažiau kaip 4/5 užsiėmimų konspektai); - 0,6 balo (parengti daugiau kaip 2/3, bet ne mažiau kaip 3/4 užsiėmimų konspektai); - 0,3 balo (parengti daugiau kaip 1/2, bet ne mažiau kaip 2/3 užsiėmimų konspektai); - 0 bala (parengti mažiau kaip už pusės užsiėmimų konspektai). <p>Svarbiausi konspekto aspektai:</p> <ul style="list-style-type: none"> - apimtis: medžiaga turi būti išdėstyta labai glaustai ant 2-3 lapų; - struktūra: medžiaga turi būti susisteminta pagal užduotį; - dėstymo nuoseklumas ir išvadų, apibendrinančių teiginių svarbiausiomis užsiėmimo temomis (klausimais) suformulavimas.
Savarankiškas mokslo-tiriamasis darbas (toliau – MTD)	20	Gruodžio mėn.	<p>Semestro metu atliekamas savarankiškas mokslo-tiriamasis darbas pasirinkta magistro darbo tematika; šių darbų pristatymas ir atsakymai į klausimus, taip pat kitų studentų parengtų darbų recenzavimas vertinamas balais nuo 0 (neatlikta) iki 2.</p> <p>Vertinami šie svarbiausi MTD aspektai:</p> <ul style="list-style-type: none"> - struktūra ir apimtis: rašto darbo struktūra turi būti aiški ir logiška, turi būti visos reikiamos dalys (įvadas, kur pristatoma tema, tikslai, uždaviniai, metodai, empirinė medžiaga; dėstymas, kur pateikiama empirinės medžiagos analizė ir interpretacija; išvados), darbas neturi viršyti nurodytos apimties (dėstomoji dalis – 10-15 lapų); - mokslinis stilius ir tyrimo kultūra: metodinius reikalavimus atitinkantis šaltinių, nuorodų, citatų įforminimas; formuluotės ir stilius atitinka mokslinio darbo reikalavimus; - pristatymo trukmė (apie 10 min.), nuoseklumas, svarbiausių ginamų teiginių išryškėjimas, išvadų formulavimas; - analizė ir išvados: analizė turi būti išsami, išvados pagrįstos, formuluojamos remiantis empirine medžiaga ir koreliuojančios su tyrimo uždaviniais; - kitų studentų parengtų rašto darbų vertinimo atitiktis šiame stulpelyje nurodytiems MTD vertinimo aspektams.
Egzaminas	50	Sausio mėn.	<p>Egzaminą leidžiama laikyti, jei studento surinktų balų už darbą semestro metu (dalyvavimas užsiėmimuose, konspektai, MTD) suma yra 2,5 ir daugiau balų.</p> <p>Egzamino užduotį sudaro 15 uždarytų klausimų testas ir 1 platus atviras klausimas. Atsakymų į kiekvieną testo klausimą teisingumas vertinamas taškais (neteisingas atsakymas – 0 taškų, iš dalies teisingas – 1 taškas, visiškai teisingas – 2 taškai); atsakymas į atvirą klausimą vertinamas taškais nuo 0 iki 10. Už visus atsakymus surinktų taškų suma konvertuojama į egzamino vertinimo balus (egzaminas laikomas išlaikytu, jei surinkta 17 ir daugiau taškų):</p> <p>37-40 taškų – 10 balų (puikios, išskirtinės žinios ir gebėjimai); 33-36 taškai – 9 balai (labai tvirtos, geros žinios ir gebėjimai);</p>

			<p>29-32 taškas – 8 balai (geresnės nei vidutinės žinios ir gebėjimai);</p> <p>25-28 taškai – 7 balai (vidutinės žinios ir gebėjimai, yra neesminių klaidų);</p> <p>21-24 taškai – 6 balai (žinios ir gebėjimai žemesni nei vidutiniai, yra klaidų);</p> <p>17-20 taškų – 5 balai (daug esminių klaidų, bet žinios ir gebėjimai dar tenkina minimalius reikalavimus);</p> <p>13-16 taškų – 4 balai (netenkinami minimalūs reikalavimai, egzaminas neišlaikytas);</p> <p>9-12 taškų – 3 balai (netenkinami minimalūs reikalavimai, egzaminas neišlaikytas);</p> <p>5-8 taškai – 2 balai (netenkinami minimalūs reikalavimai, egzaminas neišlaikytas);</p> <p>1-4 taškai – 1 balas (netenkinami minimalūs reikalavimai, egzaminas neišlaikytas);</p> <p>0 taškų – 0 balų.</p>
--	--	--	---

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio numeris ir (arba) tomas	Leidimo vieta, leidykla ar internetinė nuoroda
Privalomoji literatūra				
Dworkin R.	2005	Teisės imperija (privalomi tik užsiėmimų užduotyse nurodyti knygos puslapiai)		Vilnius
Galginaitis J.	2002	Teisinė sistema ir pagrindinės jos sistemos kaip lyginamosios teisėtyros objektas	Teisė, t. 44.	Vilnius
Hayek F.A.	1998	Teisė, įstatymų leidyba ir laisvė (privalomi tik užsiėmimų užduotyse nurodyti knygos puslapiai)		Vilnius
Kelsen H.	2002	Grynoji teisės teorija (privalomi tik užsiėmimų užduotyse nurodyti knygos puslapiai)		Vilnius
Mikelėnienė D., Mikelėnas V.	1999	Teismo procesas: teisės aiškinimo ir taikymo aspektai (privalomi tik užsiėmimų užduotyse nurodyti knygos puslapiai)		Vilnius
Levičev V.	2015	Teisėtyros metodologinio spektro analizė	Teisė, t. 95.	Vilnius
Papildoma literatūra				
Hart H.L.A	1997	Teisės samprata		Vilnius
Kūris E.	1997	Ko neparašė Rogeris Cotterrellas, arba subjektyvus teisės sociologijos įvado įvadas // R. Cotterrell. Teisės sociologija: Įvadas.		Kaunas
Posner R.	2004	Jurisprudencijos problemos		Vilnius
Mackuvienė, E.	2010	Teisės mokslo ir jurisprudencijos mokslškumo problema	Socialinių mokslų studijos, nr. 1.	Vilnius
Valančienė, D.	2012	Teisės paradigmu pažinimo kelias	Teisė, t. 82.	Vilnius
Murauskas, D.	2012	Ekonominė teisės analizė: metodologinės prielaidos ir tyrimų kryptys	Teisė, t. 84.	Vilnius
Levičev V.	2015	Holistinis požiūris į teisės tyrimus	Teisė, t. 95.	Vilnius
Patterson, D.	2010	A Companion to Philosophy of Law and Legal Theory (2nd edition)		Oxford